

АУДИТ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Анотація. Теоретично обґрунтовано визначення поняття "аудит дебіторської заборгованості".

*Аннотация. Теоретически обосновано определение понятия "аудит дебиторской задолженности".
Annotation. The definition of "audit of accounts receivable" is theoretically grounded.*

Ключові слова: дебіторська заборгованість, дебітори, аудит.

У даний час Україна знаходиться у складному економічному становищі, її охоплює криза платежів. На багатьох підприємствах збільшилася кількість дебіторів, а дебіторська заборгованість досягла до-статньо великих обсягів. Для нормального функціонування всіх ланок економіки України необхідно мати достовірну інформацію про фінансовий стан підприємств, й зокрема, про стан дебіторської заборгованості. У сучасних умовах джерелом отримання такої інформації є фінансова звітність. Умовою підвищення довіри користувачів до фінансової звітності є наявність висновку незалежного аудитора. У зв'язку з цим проведення досліджень щодо питань аудиту дебіторської заборгованості є актуальним. Над дослідженням даної теми працювали такі автори, як: Савченко В. Я., Іванова Н. А., Ролінський О. В., Мултанівська Т. В., Дікань Л. В.

Метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування визначення поняття аудиту дебіторської заборгованості. Для досягнення поставленої мети вирішено такі завдання: проаналізовано підходи до визначення мети аудиту дебіторської заборгованості та встановлено основні завдання аудиту дебіторської заборгованості.

Згідно з Законом України "Про аудиторську діяльність" аудит – це перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно з вимогами користувачів [1].

Складовою аудиту фінансової звітності є аудит дебіторської заборгованості. Проведення аудиту дебіторської заборгованості є одним з найскладніших питань аудиту, тому що саме в даному розділі допускається найбільше навмисних помилок, а користувачі фінансової звітності повинні бути впевнені у достовірності відображення дебіторської заборгованості для прийняття управлінських рішень.

Згідно з вимогами П(С)БО 10 дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємства на певну дату, а дебітори – юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів [2].

Для того щоб розкрити сутність аудиту дебіторської заборгованості, розглянуто визначення мети аудиту дебіторської заборгованості різними авторами. Так, на думку Іванової Н. А. та Ролінського О. В., метою аудиту дебіторської заборгованості є підтвердження інформації щодо повноти, достовірності, законності та правильності відображення в обліку та своєчасність розрахунків [3]. Мултанівська Т. В. метою аудиту дебіторської заборгованості вважає перевірку правильності відображення в обліку розрахунків підприємства з покупцями і замовниками та іншими дебіторами [4]. Савченко В. Я. розглядає мету аудиту дебіторської заборгованості як підтвердження достовірності, повноти, реальності і законності обліку дебіторської заборгованості у звітності, тобто у балансі підприємства [5].

Узагальнюючи підходи вчених, можна зробити висновок, що на сьогодні метою аудиту дебіторської заборгованості є перевірка та підтвердження інформації щодо повноти, достовірності, законності, реальності, правильності відображення в обліку підприємства дебіторської заборгованості.

У зв'язку з поставленою метою виконуються такі завдання: визначення наявності і правильності первинних документів, визначення стану дебіторської заборгованості, визначення правильності розрахунків за дебіторською заборгованістю, визначення належної класифікації дебіторської заборгованості та оцінка стану внутрішнього контролю [6]. Вирішення цих завдань дозволяє аудитору сформулювати судження стосовно ступеня достовірності відображення показника дебіторської заборгованості у фінансовій звітності підприємства.

Таким чином, проведене дослідження дозволило встановити відсутність в економічній літературі єдиного підходу до трактування мети аудиту дебіторської заборгованості й визначити потребу у проведенні подальших досліджень у цьому напрямі. Запропоноване авторське визначення є спробою узагальнення існуючих підходів, що дозволить більш зважено підійти до розуміння аудиту дебіторської заборгованості в контексті сучасного трактування мети аудиту.

Наук. керівн. Воїнова Т. С.

Література: 1. Про аудиторську діяльність : Закон України від 22.04.1993 р. № 3126-ХІІ (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T_312500.html. 2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nibu.factor.ua/info/instrbug/psbu10/>. 3. Іванова Н. А. Організація і методика аудиту : навч. посібн. / Н. А. Іванова, О. В. Ролінський. – К. : Центр учбової літератури, 2008 – 216 с. 4. Мултанівська Т. В. Аудит : навч. посібн. / Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова, О. О. Вороніна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 336 с. 5. Савченко В. Я. Аудит / В. Я. Савченко. – К. : КНЕУ, 2006. – 328 с. 6. Аудит : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Л. В. Дікань, Н. Ф. Чечетова, Ю. О. Голуб та ін. ; [за заг. ред. канд. екон. наук, професора Л. В. Дікань]. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 276 с.